

Експертний висновок
до законопроекту згідно з статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо мораторію на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» (реєстраційний № 3640 від 11.06.2020) (далі – законопроект), внесений на розгляд народним депутатом України Дубінським О. А.

2. Завдання законопроекту

Головною метою законопроекту є продовження мораторію на примусове відчуження (звернення стягнення) на єдине житло позичальників (майнових поручителів, поручителів), заставлене як забезпечення виконання зобов'язань позичальників за валютними кредитами, шляхом внесення змін до Закону України від 03 червня 2014 року № 1304-VII «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» та до Кодексу України з процедур банкрутства (далі – Кодекс).

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не має прямого впливу на дохідну чи видаткову частини Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту не впливає на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді та не потребує внесення до нього змін.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект узгоджується із законами, що регулюють бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроектом пропонується виключити абзац четвертий пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу, яким встановлено, що Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» втрачає чинність через один рік з дня введення в дію Кодексу.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 41CDBEF7B7ADD73104000000ED080000C3140000

Підписувач Гелетій Юрій Ігорович

Дійсний з 23.10.2018 13:01:00 по 23.10.2020 13:01:00

Міністерство фінансів України

14020-04-3/20299 від 06.07.2020

При цьому, законопроектом пропонується, зокрема, внести зміни до пункту 3 вищезазначеного Закону, якими визначити, що цей Закон втрачає чинність з дня набрання чинності законом, який врегульовує питання особливостей здійснення реструктуризації за кредитами в іноземній валюті, наданими кредитними установами – резидентами України фізичним особам, порядок погашення заборгованості позичальників за такими кредитами та особливості звернення стягнення на предмети забезпечення за такими кредитами, порядок погашення (урахування) курсової різниці, що виникає у бухгалтерському та/або податковому обліку кредиторів та позичальників, а також порядок нарахування/списання пені та штрафів внаслідок прострочення виконання зобов'язань позичальників за такими кредитами.

Слід зазначити, що Кодексом визначено особливості здійснення реструктуризації та порядок погашення заборгованості фізичних осіб за кредитами в іноземній валюті у разі відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи.

Так, відповідно до пункту 5 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу протягом п'яти років з дня введення в дію Кодексу заборгованість фізичної особи, що виникла до дня введення в дію Кодексу, за кредитом в іноземній валюті, який забезпечений іпотекою квартири або житлового будинку, що є єдиним місцем проживання сім'ї боржника, реструктуризується за процедурою неплатоспроможності фізичної особи згідно з планом реструктуризації.

Склад і розмір грошових вимог забезпеченого кредитора за зобов'язаннями, які виникли з кредиту в іноземній валюті, який забезпечений іпотекою квартири або житлового будинку, що є єдиним місцем проживання сім'ї боржника, визначаються в національній валюті за курсом, встановленим Національним банком України на дату відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи. До розміру вимог такого забезпеченого кредитора не включаються штрафні санкції та пеня.

Визнані господарським судом вимоги забезпеченого кредитора погашаються боржником у розмірі ринкової вартості квартири або житлового будинку, що забезпечує вимоги такого кредитора, яка визначається оцінювачем, визначеним кредитором. Залишок заборгованості підлягає прощенню (списанню). Прощення (списання) залишку заборгованості, що визначається як різниця між розміром вимог забезпеченого кредитора, визнаних господарським судом у справі про неплатоспроможність боржника, та розміром вимог забезпеченого кредитора, які підлягають погашенню, здійснюється після повного виконання зобов'язань боржником за реструктуризованими зобов'язаннями.

У разі якщо боржник до відкриття провадження у справі про неплатоспроможність частково погасив кредит, розмір вимог забезпеченого

кредитора, які підлягають погашенню, зменшується пропорційно до частини кредиту, погашеної боржником.

Також пунктом 5 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу встановлено особливі умови проведення реструктуризації боргів в залежності від площі квартири або житлового будинку.

Зокрема, якщо загальна площа квартири, обтяженої іпотекою, не перевищує 60 квадратних метрів або житлова площа такої квартири не перевищує 13,65 квадратного метра на кожного члена сім'ї боржника, або якщо загальна площа житлового будинку, обтяженого іпотекою, не перевищує 120 квадратних метрів, на зобов'язання боржника встановлюється відсоткова ставка 3 у розмірі українського індексу ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у гривні, збільшеного на 1 відсоток, та визначається строк погашення вимог забезпеченого кредитора - 15 років. У разі якщо загальна або житлова площа квартири, загальна площа будинку перевищує вищезазначені розміри, на зобов'язання боржника встановлюється відсоткова ставка у розмірі українського індексу ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у гривні, збільшеного на 3 відсотки, та визначається строк погашення вимог забезпеченого кредитора - 10 років.

Водночас слід зазначити, що у разі якщо боржник не має фінансових можливостей погашати вимоги забезпеченого кредитора на умовах, передбачених пунктом 5 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу, господарський суд за клопотанням боржника відмовляє у затвердженні плану реструктуризації та закриває провадження у справі про неплатоспроможність.

Враховуючи викладене, визначені Кодексом особливості реструктуризації та погашення боргів фізичних осіб за кредитами в іноземній валюті, які забезпечені іпотекою квартири або житлового будинку, застосовуються протягом п'яти років з дня введення в дію Кодексу за умови наявності відповідних фінансових можливостей таких боржників та виключно у разі відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи.

Таким чином, дія Кодексу не поширюється на погашення боргів поза межами судових процедур у справах про неплатоспроможність, а положення Кодексу не можуть бути застосовані до всіх боржників, які підпадають під дію Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті».

Разом з тим слід зазначити, що Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті», який вступив в дію 07.06.2014 та був направлений на забезпечення соціального захисту громадян, які отримали кредити в іноземній валюті у період, який передував періоду стрімкого знецінення національної валюти, має тимчасовий характер.

Цивільним кодексом України та Законом України «Про споживче кредитування» передбачена можливість реструктуризації зобов'язань за кредитним договором за домовленістю між кредитором та позичальником.

При цьому продовження дії мораторію у разі уникнення погашення кредитів недобросовісними позичальниками може негативно вплинути на подальший розвиток кредитування.

Разом з тим, відповідно до Закону України «Про Національний банк України» банківське регулювання та нагляд здійснює Національний банк.

У зв'язку із цим законопроект потребує погодження з Національним банком.

З огляду на викладене, законопроект не може бути підтриманий у запропонованій редакції.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ГЕЛЕТІЙ